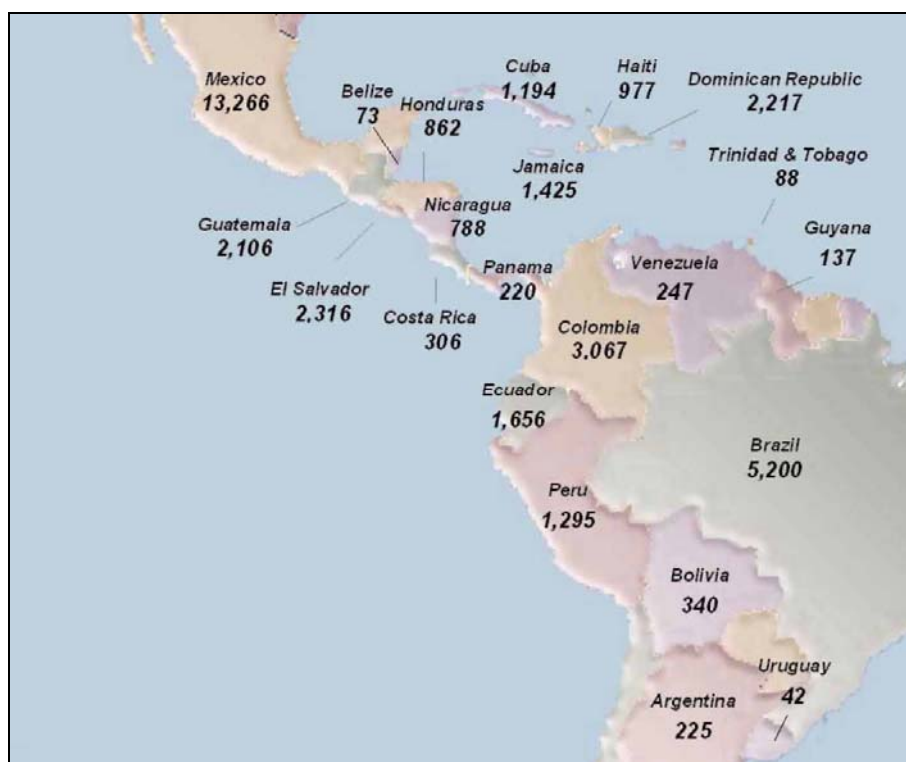

A mexikói kivándorlás hatásai

Pólyi Csaba*

1. A vendégmunkások hazautalásai

Az Amerika-közi Fejlesztési Bank beruházási ügyvezető igazgatója, Donald F. Terry¹ szerint, a latin-amerikai országokba érkező hazautalás összege, a 2002-es 32 milliárd amerikai dollárról 2003-ban 38 milliárdra nőtt. A térség országaiban a hazautalások egyre jelentősebb szerepet játszanak a szociálpolitika támogatásában. Az egyes országok részesedését az alábbi térkép mutatja. A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy Mexikó magasan a legtöbb hazautalást tudhatja magáénak, de az egy főre jutó hazautalások tekintetében néhány kisebb ország megelőzi.

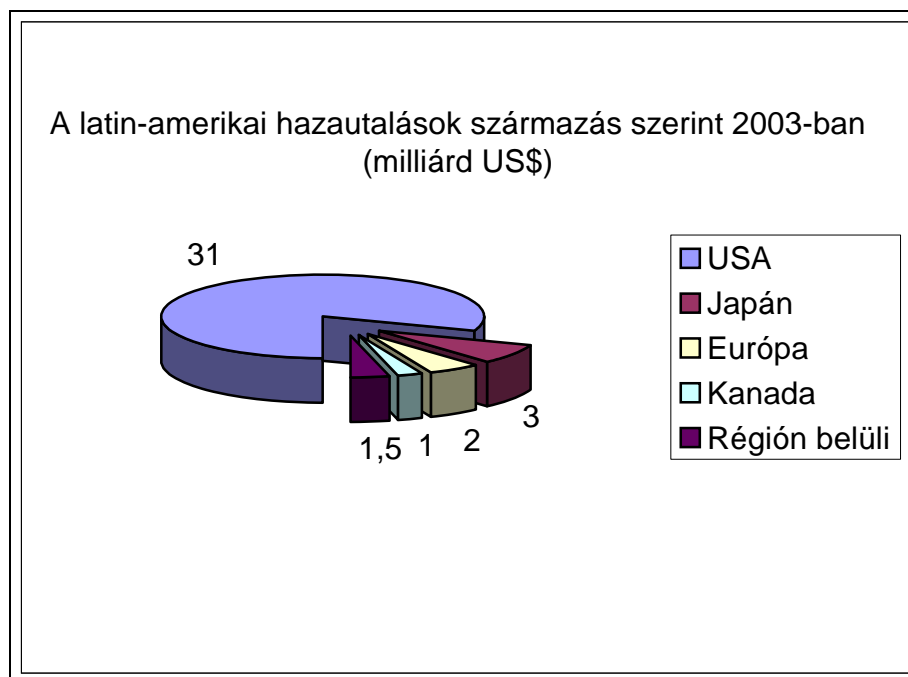
1. ábra. Hazautalások néhány latin-amerikai országban 2003. (millió USD)

Forrás: Sending money home: Remittance to Latin America and the Caribbean, Inter-American Development Bank, Multilateral Investment Fund, May 2004. (3. oldal)

Ország	Összesen	Lakossága	/fő
Mexikó	13266	104.2	127.3
Brazília	5200	174.5	29.7
Kolumbia	3067	43.7	70.1
Salvador	2316	6.4	361.8
Dominikai Köztársaság	2217	8.6	257.7
Guatemala	2106	12	175.5
Ecuador	1656	12.8	129.3
Jamaica	1425	2.6	548
Peru	1295	26.7	48.5
Kuba	1194	11.3	105.6
Haiti	977	8.3	117.7
Honduras	862	6.8	126.7
Nicaragua	788	5.3	148.6
Bolívia	340	8.8	38.6
Costa Rica	306	3.9	78.4
Venezuela	247	25.1	9.8
Argentína	225	36.5	6.1
Panama	220	2.9	75.8
Guayana	137	0.766	178.8
Trinidad és Tobago	88	1.3	67.6
Belize	73	0.253	288.5
Uruguay	42	3.4	12.3
Összesen	38047	502.719	136.7

1. táblázat Latin-Amerika országai által kapott hazautalások 2003-ban (millió USD)

Forrás: BID és Világbank adatai alapján

2. ábra. Latin-Amerika országai által kapott hazautalások 2003-ban (millió USD)

Forrás: az előző táblázat alapján

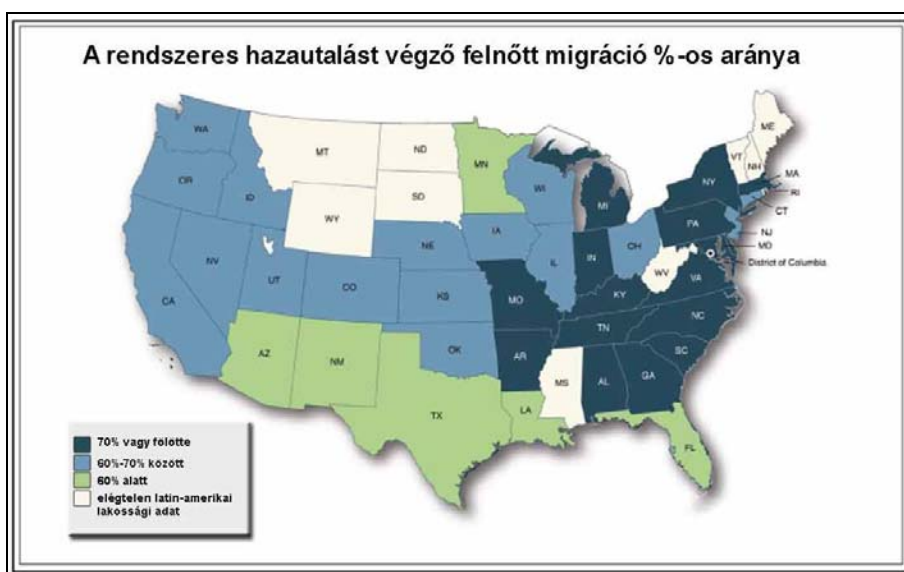
A fenti táblázat adatai szerint a latin-amerikai hazautalások legfőbb forrása 2003-ban magasan az Egyesült Államok volt a maga 31 milliárd USD összegével. Japán követi 3 milliárd USD-vel (célországként Brazília és Peru szerepel), majd Európa (2 milliárd) és Kanada (1 milliárd) a sorrend. A latin-amerikai országokból származó hazautalások (Argentína, Brazília és Mexikó) mintegy másfél milliárd USD-t jelentenek.

Az Egyesült Államok szövetségi államai mind a hazautalások nagyságrendjét, mind a gyakoriságát tekintve leképezik a bevándorolt latinok tartózkodási helyét. A direkt kapcsolatot világosan kiolvashatjuk az alábbi térképekről.

3. ábra. A hazautalások legjelentősebb amerikai szövetségi államai

Forrás: Sending money home: Remittance to Latin America and the Caribbean, Inter-American Development Bank, Multilateral Investment Fund, May 2004. (15. oldal)

4. ábra. Amerikai szövetségi államok a hazautalások gyakorisága szerint

Forrás: Sending money home: Remittance to Latin America and the Caribbean, Inter-American Development Bank, Multilateral Investment Fund, May 2004. (16. oldal)

1.1. A mexikói vendégmunkások hazautalásainak alakulása

Mexikó nemzetközi összehasonlításban is az élvonalba tartozik a hazautalásokat illetően. A Nemzetközi Valutaalap 2001-es adatai² alapján India (10 milliárd USD) után Mexikó a második 8.9 milliárdra becsült értékkel. Ezt a tendenciát megerősítette a Világbank 2004-es jelentése is, miszerint Mexikó változatlanul a második helyet foglalja el a világranglistán

India (23 milliárd USD) mögött. A fejlődő világba irányuló átutalások 125.8 milliárd USD volt 2004-ben, kétszerese az 1996-os 61.2 milliárdnak. Az átutalások a fejlődő világba irányuló közvetlen külföldi beruházások 76%-ot tették ki, ami 165.5 milliárd USD volt. Latin-Amerika részesedése a legjelentősebb, ami az 1990-s szinthez viszonyítva 537%-os a növekedés. Érdekes, hogy a legtöbb pénz az USA-ból (28.4 milliárd USD), Szaúd-Arábiából (15.1 milliárd USD) és Németországból (8.2 milliárd USD) utalták át 2001-ben.

A mexikói központi bank, a Banco de México³ a 80-as évek végén kezdte érzékelni, hogy a külföldön élő és dolgozó mexikóiak egyre jelentősebb összegeket utalnak haza. A tételek azonban nem kerültek egészen 1989-ig ilyen formában elkülönítésre, s így az erre vonatkozó adatok is elég megbízhatatlanok voltak. Az átalakított könyvelési rendszerben a bank 1989-től folyamatosan figyelemmel kíséri és viszonylag nagy pontossággal negyedévente jelzi a bevételek alakulását.

A táblázatból egyértelműen látszik, hogy a mexikói hazautalások az elmúlt 4 évben 10-35 % közötti növekedési ütemet mutattak. A mexikói központi bank 2003-as adatai szerint az elmúlt évben 35.2 % növekedés mellett 13266 milliárd dollárra emelkedett a hazautalások összege. Nagyságrendjét tekintve megállapítható, hogy 2003-ban Mexikóban a második legfontosabb devizabevételi forrássá lépett elő a kőolajbevételek után, és meghaladta mind a turizmus, mind a közvetlen tőkeberuházások összegét (a hazautalások elérik a kőolajbevételek 79 %-ot, a turisztikai bevételeket 42 százalékkal és a közvetlen tőkeberuházásokat pedig 21 százalékkal haladták meg).

Év	Hazautalás millió USD	Növekedés %-ban
1990	2 494	–
1991	2 660	6.7
1992	3 070	15.4
1993	3 333	8.6
1994	3 475	4.2
1995	3 673	5.7
1996	4 224	15
1997	4 865	15.2
1998	5 627	15.7
1999	5 910	5
2000	6 573	11.2
2001	8 895	35.3
2002	9 815	10.3
2003	13 266	35.2
2004	16 613	24

2. táblázat. A külföldi hazautalások Mexikó esetében

Forrás: Banco de México, Sistema Central de Información SIE

5. ábra. A mexikói hazautalások alakulása

Forrás: az előző táblázat alapján

A 2004-es 16.6 milliárd újabb rekordot jelent. Az összeg egyébként lényegesen meghaladja a közvetlen tőkebefektetéseket (14.1 milliárd USD). A mexikói kötvénykibocsátás is csak 15 milliárd USD volt 2004-ben. A 2004-es 16.6 milliárdos szint 240%-kal haladja meg az 1996-os 4.3 milliárdos szintet. Az ország a két dátum között 83.7 milliárd USD bevételre tett szert, ami 8%-kal több mint a külső adósságának jelenlegi szintje, vagyis 77.5 milliárd USD. A hazautalások aránya a GDP %-ban kifejezve az 1990-es 0.95%-ról 2004-re 2.58%-ra emelkedett.

6. ábra. Hazautalások a mexikói GDP százalékában

Forrás: Las Remesas Familiares en México, Banco de México, 2004

1.2. A hazautalások területi megoszlása szövetségi államokként

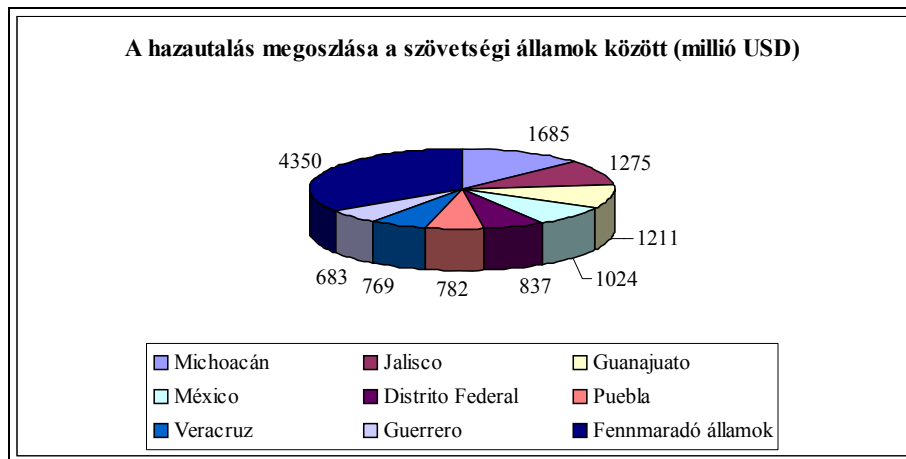
A mexikói hazautalások fontos szerepet játszanak az ország egyes régióiban a szegénység mérséklésében, mivel a kormányzati szándékoktól függetlenül ez a legdemokratikusabb eszköz: azokat a szegény családokat segíti, amelyek férfitagjai rákényszerültek a kockázatos vállalkozásra a család fenntartása érdekében. A statisztikai adatok szerint évente közel 400 halálos áldozatot követel az illegális bevándorlás, mert vagy befulladnak a Rio Bravo vizébe, vagy az arizonai sivatagban tévednek el a szerencsétlenül jártak.

Szövetségi államok	1995		2003		Nagyság szerinti sorrend	
	összesen	%-ban	összesen	%-ban	1995	2003
Michoacán	597	16.2	1 685	12.7	1	1
Jalisco	467	12.7	1 275	9.8	2	2
Guanajuato	376	10.2	1 211	9.1	3	3
México	161	4.4	1 024	7.7	7	4
Distrito Federal	196	5.3	837	6.3	5	5
Puebla	178	4.8	782	5.9	6	6
Veracruz	76	2.1	769	5.8	15	7
Guerrero	224	6.1	683	5.1	4	8
Oaxaca	159	4.3	650	4.9	8	9
Hidalgo	72	1.9	504	3.8	16	10
Chiapas	20	0.5	360	2.7	27	11
Morelos	131	3.6	341	2.6	9	12
Zacatecas	114	3.1	353	2.6	11	13
San Luis Potosí	120	3.3	323	2.4	10	14
Sinaloa	110	3	257	1.9	13	15
Aguascalientes	114	3.1	230	1.7	12	16
Querétaro	71	1.9	227	1.7	17	17
Durango	77	2.1	207	1.5	14	18
Nayarit	58	1.6	197	1.5	20	19
Chihuahua	64	1.8	190	1.4	19	20
Tamaulipas	47	1.3	186	1.4	21	21
Nuevo León	38	1	163	1.2	22	22
Tlaxcala	27	0.7	129	1	25	23
Baja California	31	0.8	116	0.9	23	24
Coahuila	68	1.8	115	0.9	18	25
Sonora	28	0.8	105	0.8	24	26
Colima	22	0.6	98	0.7	26	27
Tabasco	5	0.1	72	0.5	29	28
Quintana Roo	3	0.1	70	0.5	32	29
Yucatán	11	0.3	52	0.4	28	30
Campeche	4	0.1	37	0.3	31	31
Baja California Sur	4	0.1	18	0.1	30	32
Összesen	3 673	100	13 266	100		

3. táblázat. A hazautalás megoszlása a szövetségi államok között (millió USD)

Forrás: Banco de México, 2003 évkönyv, pp. 188

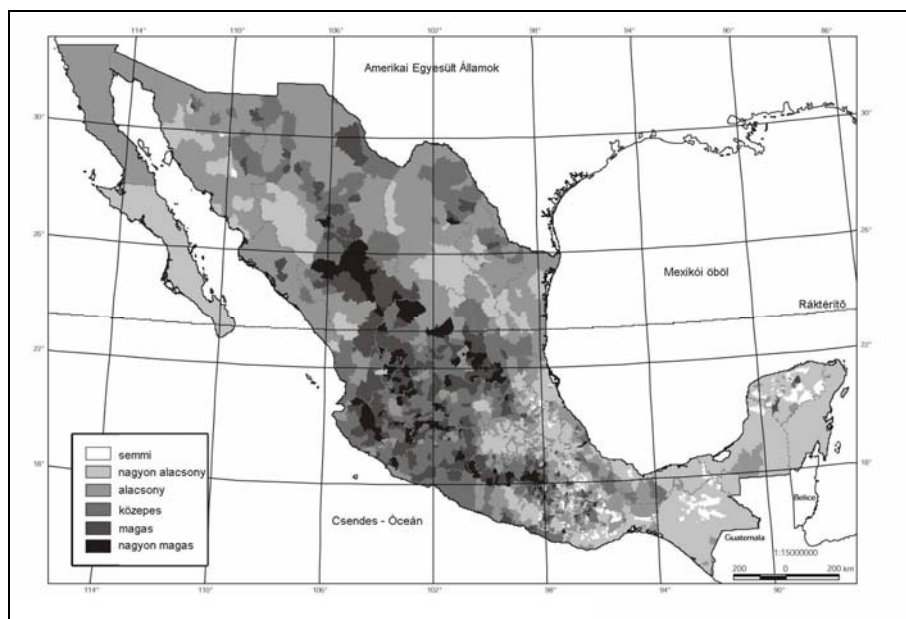
A hazautalások területi megoszlása a fenti táblázatban látható. Senki számára nem meglepő a közvetlen összefüggés a legerősebb kivándorlást regisztráló államok és a legtöbb hazautalást kapó államok között. A sorrend csak annyiban módosul, hogy a legjelentősebb kibocsátó, Jalisco állam (9.8%) a második helyre szorul Michoacán állam (12.7%) mögött a 2003-as adatok alapján. Az 1995 és 2003 közötti időszak jelleménye az, hogy a migráció területi terjedésével nemzeti jellegűvé vált a kivándorlás, és ez csökkenti az első három állam részesedését 39.1%-ról a teljes hazautalás 31.6%-ra.

7. ábra. A hazautalások megoszlása a szövetségi államok között

Forrás: az előző táblázat alapján

A hazautalások területi megoszlása tulajdonképpen az emigrációt kibocsátó államokra összpontosul. A statisztikai adatok szerint a 2003-as hazautalások 41.3 millió tranzakciót jelentettek, s az átlagos hazautalás értéke 321 USD volt. A központi bank kimutatásai szerint a 13.266 milliárd USD hazautalás a mexikói GDP 2,2 %-t teszi ki. Az elmúlt évtizedben egyébként ez volt az egyetlen olyan bevételi mutatója az országnak, amely töretlen növekedést produkált. Egyes elemzések szerint az illegális emigráció évi 3-400 ezres növekedésének köszönhetően akár már rövidtávon is meghaladhatja a kőolajexportból származó bevételeket. Az alábbi térkép sötét foltjai azokat a közigazgatási egységeket jelzik, amelyek a legtöbb hazautalást kapják.

8. ábra. Önkormányzatok a hazautalások nagysága szerint

Forrás: A CONAPO becslései a 2000 népszámlálás alapján (XII Censo de Población y Vivenda)

A hazautalásokban első Michoacan és a harmadik Guanajuato a szövetségi államok szegénységi fokozatában a komoly elmaradást felmutató b./ csoportban helyezkednek el. Ezzel szemben a második helyen álló Jalisco a kevésbé elmaradott d./ kategóriában van, ami önmagában nem indokolná a kivándorlást. Ugyanez vonatkozik Estado de México és a Distrito Federal szövetségi államokra is, különösen ez utóbbi esetében, mivel a legkevésbé elmaradott régiót jelenti az országban. A jelenség mögött sokkal inkább azt kell keresni, hogy a fejlettebb régiókhoz tartozó államokból valószínűleg a szakképzettebb munkaerő keres magának új megélhetési lehetőséget, és ez jelenik meg a magasabb átutalásokban.

1.3. A hazautalások technikáinak fejlődése és költségeinek csökkenése

A vendégmunkások megtakarításainak hazajuttatása technikai értelemben sokat fejlődött az elmúlt évtizedekben. Különösen nagy gondot jelentett ez Mexikóban, ahol a bankszektor 1982-es államosítása, majd az 1992-es privatizálása és az 1995-ös pénzügyi válság megrendítette a banki átutalásokba vetett hitet. A hazahozás vagy valakivel való hazaküldése mindig meglehetősen kockázatos vállalkozás volt a közbiztonság romlása, különösen pedig az illegális határátlépés miatt. Rengeteg cég próbálkozott nyereszkedni a vendégmunkások és családjaik rovására, amit megkönnyített az érintettek alacsony iskolázottsága is. Még nagyáruházak is beszálltak az üzletbe, hogy kinti befizetés alapján háztartási berendezésekkel és egyéb árucikkkel lássák el a kedvezményezetteket.

Raúl Hernández⁴, a Világbank szakértője által készített tanulmány szerint a 90-es évek végétől, a mexikói bankszektor szanálástól kezdve egyre jelentősebbé váltak a banki átutalások. A szakértő szerint az elmúlt 5 évben radikális fejlődés zajlott le, aminek háttérében egyrészt politikai indokok (nemzetközi fórumok és intézmények kötelezték el magukat a fejlődő világba irányuló hazautalások költségeinek csökkentése mellett), másrészt az üzlet nagysága miatt jelentkező nagybanki érdeklődés hozzájárult mind az átutalások technikájának fejlődéséhez, mind a költségek mérsékléséhez. A hazautalások túlnyomó része ma már elektronikus átutalással érkezik (11382 milliárd, vagyis a 86%, 2003). A statisztikai adatok szerint egy Mexikóba történő legolcsóbb átutalás banki kezelési költsége 25 USD volt 1999-ben, s átlagban 31 USD/átutalás tett ki. A verseny kiéleződése nagyban segítette az átutalási költségek mérséklését, mert a tanulmány szerint 2003-ban már volt olyan piaci szereplő, aki 5 USD-t számolt csak fel tranzakciónként, miközben az átlag is 14 USD/átutalás szintre esett vissza (52%-os csökkenés). Jelzi a dolog súlyát, hogy a képviselőház illetékes bizottsága törvénytervezetet akar kidolgozni, amely szabályozná az átutalást intéző pénzügyi és kereskedelmi vállalatok közvetítői díját

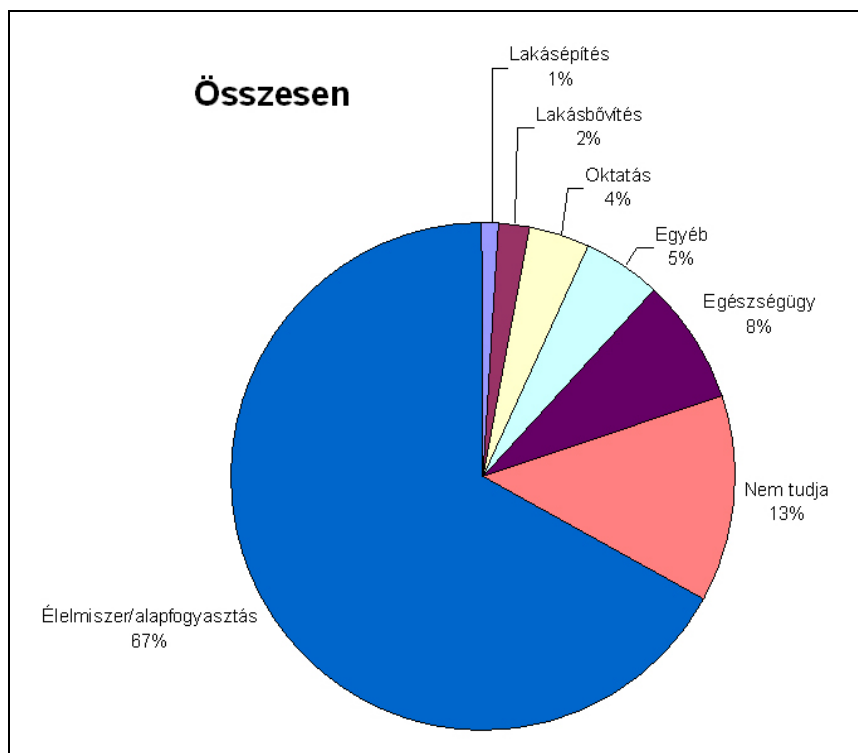
Feltétlenül érdemes megvizsgálni a hazautalások viszonyát az ország más devizabevételi forrásaihoz viszonyítva. Az adatok tanulságai szerint 2003-ra a mexikói gazdaságban a hazautalások a kőolajbevételek után a második helyet foglalták el, megelőzve a turisztikai bevételeket és a külföldi közvetlen tőkeberuházásokat is. A hazautalások gazdasági jelentősége már első megközelítésben is vitathatatlan a mexikói szegénység csökkentésében, a hozzátartozók mindennapi szükségleteinek kielégítésében. A hazautalásban részesülő mexikói családok száma folyamatosan emelkedett az elmúlt években.

9. ábra. Hazautalásban részesülő háztartások száma 1992-2000 között

Forrás: A Nemzeti Statisztikai Intézet (INEGI) adatai 1992, 1994, 1996, 1998, 2000 évi felmérések alapján

Az elmúlt 2-3 évben egyre komolyabb vita folyik a hazautalások gazdaságfejlesztési célokra történő felhasználásának lehetőségeiről. A tapasztalati tények azt mutatják, hogy a hazautalások túlnyomó része (majdnem 2/3-a) az itthon maradtak alapvető szükségleteinek finanszírozására fordítódik. Egyes szövetségi államok kormányai társfinanszírozóként ösztönzik ugyan a külföldön dolgozók szociális és munkahelyteremtő beruházásait, ez azonban még nem túl jelentős. A felhasználás harmadik tétele azt jelzi, hogy az illegális határátlépéshez (utazás és az embercsempész költségei) hiteket vesznek fel, amit aztán részletekben törlesztenek. Jóllehet a jelenség jellege miatt pontos adatokkal nem rendelkezünk, de az alábbi két felmérés adatai alapvetően igazolják a felhasználás fenti irányultságát, illetve a fejlesztési forrásként való felhasználásának korlátait.

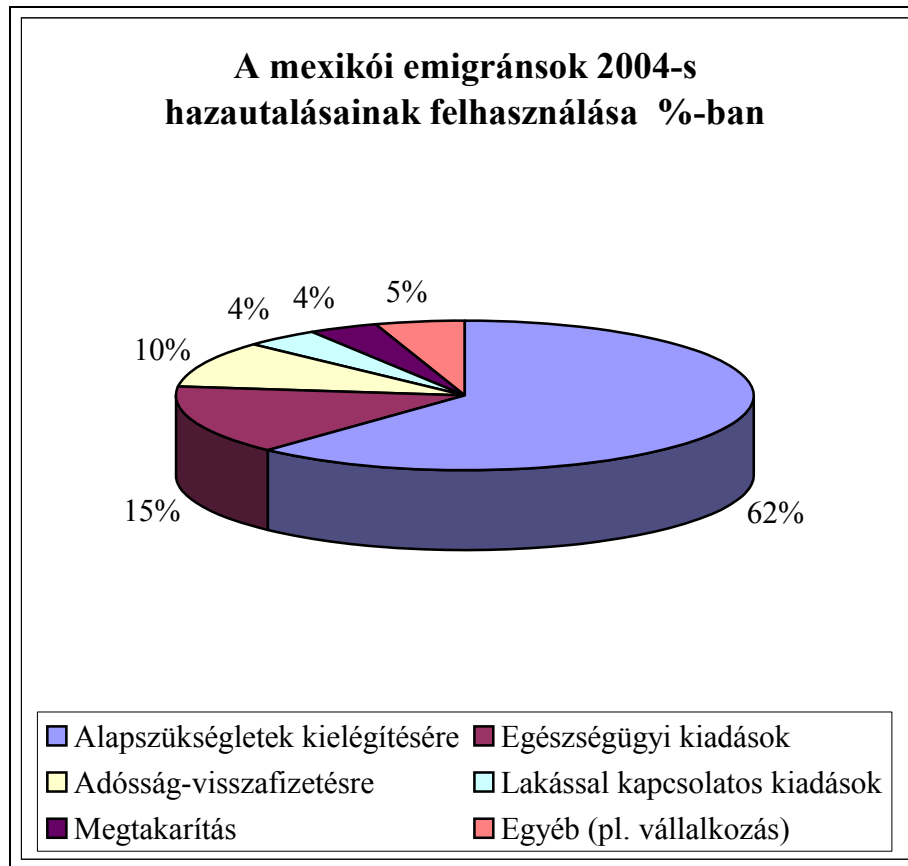
10. ábra. A hazautalások felhasználás szerinti csoportosítása 2002-es adatok alapján

Forrás: Receptores de Remesas en México, Pew Hispanic Center, 2003

Felhasználási terület	%-os arány
Alapszükségletek kielégítésére	62
Egészségügyi kiadások	15
Adósság-visszafizetésre	10
Lakással kapcsolatos kiadások	4
Megtakarítás	4
Egyéb (pl. vállalkozás)	5
Összesen	100

4. táblázat A mexikói emigránsok 2004-s hazautalásainak felhasználása %-ban

Forrás: El INM en numeros, <http://www.inami.gob.mx/principal.asp>

11. ábra. A hazautalások felhasználása

Forrás: az előző táblázat alapján

2. A hispán/latin származású amerikai állampolgárok politikai súlyának növekedése

„A hispán szavazatok kulcsfontosságúak lesznek... Soha nem tapasztalt erőfeszítéseket láthatunk majd a pártok részéről a latin szavazók megnyerésére.” – fogalmaz Bill Richardson⁵, Új-Mexikó állam kormányzója 2004 augusztusában a demokrata konvención. A maga szempontjából biztos igaza van, hiszen az államában választásra jogosult 972895 szavazópolgár 40 %-a latin származású.

Albert Brown⁶, a Notre Dame Egyetem Latin Tanulmányok Központjának igazgatója szerint már az idej választásokon is jelentős szerepe lesz a latin szavazóknak, de a robbanásszerű változás a demográfiai tényezőkre támaszkodva 15-20 év múlva várható, amikor 7 millió új latin származású szavazó lép be a „választási piacra”. Ezt támasztják alá a The Pew Reseach Center⁷ adatai is, miszerint 2000-től évente mintegy 420 ezer latin származású amerikai állampolgár tölti be a 18. évét, vagyis a potenciális latin választók elérhetik az idén a 16 milliót.

Wilbert Torre⁸, a Reforma c. mexikói napilap amerikai tudósítója felhívja a figyelmet arra, hogy a latin származású amerikai lakosság száma (az illegálisakat is beleértve) meghaladja a 39 millió főt, s ezzel a legutóbbi népszámlás szerint a legnagyobb létszámú kisebbséggé lépett elő. Ugyanakkor politikai súlya még nem éri el az afro-amerikai lakosságét, mivel a legutóbbi elnökválasztáson kevesebb, mint 6 millió latin szavazóval szemben azok 12 millióan szavaztak. Ennek egyik magyarázata az, hogy a latinok jelentős része illegális bevándorló, a legalizáltak pedig jelentős részben (40 %) kiskorúak.

A latin lakosság nemcsak létszámában, hanem területi elhelyezkedését tekintve is terjeszkedőben van. Mindezek mellett azonban azt is szem előtt kell tartani, hogy a várakozásokkal ellentétben a latin közösség politikai értelemben egyáltalán nem képez monolitikus egységet. Elég Floridára nézni, ahol világosan megkülönböztethetőek a Puerto Rico-i, a kubai, a mexikói és a dél-amerikai bevándoroltak érdekei. Mindezek mellett számolni kell a már ott született fiatalok, az új korosztályok érdekeivel is. Arturo Vargas, a latin származású politikusokat tömörítő NALEO elnöke szerint azonban egyik elnökjelölt sem hallja meg, illetve fordít figyelmet a latin szavazók szükségleteire és reális helyzetére.

Ezzel szemben Jerónimo Díaz Rebolledo⁹, a Chicagói Egyetem tanárának véleménye szerint a 2004. november 2-án sorra került amerikai elnökválasztások kampányának új jelensége volt, hogy mind a republikánusok, mind a demokraták komoly erőfeszítéseket tettek a latin származású amerikai állampolgárok szavazatainak megszerzéséért.

Ha csak a statisztikai adatokat nézzük, akkor nehezen magyarázható John Kerry demokrata elnökjelölt 1 millió dolláros spanyol nyelvű kampányának szükségessége. Ha azonban figyelembe vesszük az amerikai választási szokásokat, ahol mindkét pártnak többé-kevésbé kialakult és szilárd 40-40 % körüli támogatottsága van a biztos szavazók között, akkor átértékelődik a bizonytalan, ingadozó szavazók megnyerésének szükségessége. Elegendő a 2000. évi választásokat eldöntő floridai szavazatok újraszámolására gondolni, ami Bush győzelméhez vezetett a latinok felé kevés gesztust tevő demokrata elnökjelölt felett.

A kb. 15 milliós szavazati joggal rendelkező hispán származású állampolgárból kb. 7.5 millió fog az urnához járulni, ami nem tűnik túl soknak a több mint 100 millió amerikai szavazópolgárhoz viszonyítva. A 8 százalék körüli latin szavazatok jelentőségét alapvetően három tényező magyarázza:

- az amerikai szokásokkal ellentétben többségük nem kötelezte el magát egyik párt mellett sem, határozatlan, és adott pillanatban a legtöbbet ígérő jelölt mellé áll;

- a latin lakosság többsége a legtöbb elektori szavazatot adó 6 államból ötben koncentrálódik: Kalifornia (54), New York (33), Texas (32), Florida (25), Illinois (22), ami 166 elektort jelent az 538-ból (30.8%);
- a latin identitásuk alapján szavaznak, tehát nem külpolitikai és adócsökkentési ígérek alapján, hanem a migrációra, az oktatásra és általában a jogaik bővítését célzó lépésekre várnak.

A Michigani Egyetem Politikai Tanulmányok Központjának felmérései szerint mindkét politikai párt rákényszerült a latin ajánlatok beépítésére a választási programjukban, még azon az áron is, hogy azok egy része nem lesz szimpatikus hagyományos szavazóiknak. Példaként említhető, hogy Bush elnök 2004. januári migrációs törvényjavaslata, amely nem haladt előre a republikánus többségű kongresszusban. (A javaslat egyébként azért hangzott el a kampánynak egy korai szakaszában, mert Bush elnök nem akart üres kézzel részt venni a Mexikóban megtartott rendkívüli Amerika-közi Csúcsértekezleten).

A 2000-es választások során Bush szerezte meg a latin szavazatok 35 %-át (14%-l többet, mint Bob Dole 4 évvel korábban), s ez a növekedés sorsdöntőnek bizonyult Florida esetében. A korábbi hagyományok szerint a latinok inkább a demokratákat támogatták, de a helyzet sokat változott. Ez történt Kalifornia esetében, ahol az időközi kormányzóválasztáson (2003) a republikánus színekben indult Arnold Schwarzenegger győzelmét hozták (a latin származású szavazók 40%-a szavazott rá). A 35 milliós Kalifornia 32%-a latin származású, többségében mexikói. A statisztikai adatok szerint 1990 és 2000 között az állam lakossága 4 millióval növekedett, amiből 3.2 millió latin származású. A latin lakosságból több mint 4 millió nagykorú, ami a szavazásra jogosultak 36%-a.

Florida állam lakossága 15.9 millió (2000), amiből 1.9 millió latin származású: kubai (833 ezer), Puerto Rico-i (478 ezer), mexikói (363.9 ezer), kolumbiai (138.8 ezer), nicaraguai (79.6 ezer) és argentin (22.9 ezer). A két párt nagyjából azonos biztos szavazóval rendelkezik, s a korábban egyértelműen republikánus orientáltságú kubai emigráció komoly változásban van a mérsékelt pozíciók felé.

2.1. A külföldön élő mexikóiak szavazati joga

Vicente Fox 2005 elején a korábbi ígéretéhez híven betérjesztette kormánya törvényjavaslatát a külföldön élő mexikóiak politikai jogainak biztosítására. A jelenlegi elképzelés szerint a kongresszusi jóváhagyás után megnyílna az út, hogy a külföldön lévők is részt vehessenek a 2006-os elnökválasztáson.

A kérdés először 1988-ban vetődött fel, jóllehet akkor Cuauhtemoc Cardenas akkori baloldali elnökjelölt az évtizedek óta hatalmon lévő PRI ellen kereste az újabb szavazatok lehetőségét. Azóta valamennyi politikai párt kiépítette a maga kapcsolatait az emigrációs szervezetekkel, és a hazautalások miatt nemzeti hőssé emelkedett emigránsok kegyeit keresik. Az emigráció első reagálásai szerint nem elégednének meg csak az elnökválasztásokon való részvétel lehetőségével, hanem a képviselői és szenátori választásokon is hallatni akarják hangjukat.

A képviselőház határozatot hozott a külföldön élő mexikóiak szavazati jogáról a 2006-os elnökválasztásra vonatkozóan. Az alkotmánymódosítás szerint a külföldön élő és szavazati joggal rendelkező mexikói állampolgárok a 2006-os elnökválasztáson élhetnének először jogaikkal. A tervezetet a szenátus jelentős módosításokkal fogadta el. Az IFE elnökének álláspontja szerint kevés az idő, hogy fényképes igazolvánnyal lássák el a szavazni kívánókat, ezért csak azok szavazhatnak, akik már rendelkeznek az igazolvánnyal. Derbez külügyminiszter szerint a Külügyminisztérium konzuli hálózata nincs abban a helyzetben, hogy egy ilyen megterhelést jelentő ügyet felvállaljon. A törvény értelmében postai úton szavazhatnak a 2006. január 15-ig bejelentkező mexikói állampolgárok, ha igazolják külföldi tartózkodásukat. A kormány magatartásában természetesen az is szerepet játszik, hogy az elmúlt 4 év tapasztalatai, a kormányzás egyfajta sikertelensége elbizonytalanította a kormánypártot. A PAN ma már egyáltalán nem biztos, hogy az USA-ban élő 10 millió választásra jogosult mexikói (IFE becslés) éppen őt támogatná. Az elmúlt években szorossá lett választási eredmények (esetenként 1-5% dönt) miatt egyik párt se lehet biztos a sikerében.

A szavazás technikai és egyéb feltételeit az Országos Választási Intézet szakembereinek kell kidolgozniuk. Az eddig megszólalt politikai elemzők, választási szakemberek kétségüket fejezik ki, hogy egyáltalán megvalósítható-e az elképzelés. Ugyanis minden képzeletet felülmúlna a külföldön élő mexikóiak millióinak beleszólása a mexikói belpolitika alakításába. Azt pedig még nehezebb elképzelni, amint a mexikói politikai elit kampányt folytat az Egyesült Államok területén az ott lévő sokmilliós illegális bevándorolt szavazatainak megnyerése érdekében.

Hivatkozások

1. Terry, Donald F. interjúja: <http://www.iadb.org/exr/am/2004/index>
2. Lafourcade Oliver , Nguyen Vinh H. and Marcelo M. Giugale (editors) (2001): Mexico: A Comprehensive Development Agenda for the New Era , Published April 2001 by World Bank
3. Informe Anual 2003 y Informe Anual 2004 del Banco de México, pp. 189-190. <http://www.banxico.org.mx/gPublicaciones/FSPublicaciones.html>
4. Hernandez-Coss, Raul (2005): The U.S. - Mexico remittance corridor: lessons on shifting from informal to formal transfer systems, Vol. 1 of 1WorldBank
5. Ridge, Tom (2004): Dos patrias una misión, Foreign Affairs en español, Vol. 4. Num. 2. Mexikóváros, 2004, pp. 13-27.
6. Mark Hugo Lopez (2003): Electoral Engagement among Latinos <http://www.nd.edu/~latino/research/publications.htm>
7. The Hispanic vote: Electoral strength Lags Population Growth. Mapping the Political Landscape 2005, pp. 169-172. <http://pewresearch.org/publications/>
8. Torre, Wilbert: Es voto latino clave en elecciones de EU, Reforma, 2004. augusztus 1.
9. Ugalde, Luis Carlos (2004): Partido sólidos, una necesidad para la gobernabilidad, Este País, No.164. November 2004, pp.4-11., México